

(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

Факультет економіки та бізнес-адміністрування

Кафедра економіки та бізнес-технологій

УЗГОДЖЕНО

Декан ФЕБА

Сергій СМЕРІЧЕВСЬКИЙ

« » 2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН

« » 2022 р.

Система менеджменту якості

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Контролінг бізнес-процесів»**

Освітньо-професійна програма: «Підприємництво та бізнес-технології»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	6	120 / 4	38	19	–	63	-	-	Диф.залік 6с.
Заочна	6,7	120 / 4	8	4	–	108	К.р. 7с.	-	Диф.залік 7с.

Індекс НБ-6-076-2/21-3.9

Індекс НБ-6-076-2з/21-3.9

СМЯ НАУ РП 11.01.05-01-2022

Робочу програму навчальної дисципліни «Контролінг бізнес-процесів» розроблено на основі освітньо-професійної програми: «Підприємництво та бізнес-технології», навчальних та робочих навчальних планів НБ-6-076-2/21, НБ-6-076-2з/21, РБ-6-076-2/22, РБ-6-076-2з/22 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю: 076 «Підприємництво торгівля та біржова діяльність та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:
доцент кафедри
економіки та бізнес-технологій

 Юлія ШТИК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Підприємництво та бізнес-технології» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» - кафедри економіки та бізнес-технологій, протокол № від «22» 08 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми
«Підприємництво та бізнес-технології» Вероніка КОМАНДРОВСЬКА

Завідувач кафедри

Оксана ЧУМАК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № від «29» 08 2022 р.

Голова НМРР

Анатолій ТОФАНЧУК

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Заплановані результати навчання	4
1.3. Компетентності	4
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	5
2.3. Тематичний план	7
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)	8
2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи	8
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	8
3.1. Методи навчання	8
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	9
4. Рейтингова система оцінювання набутих здобувачем знань та вмінь	10

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Контролінг бізнес-процесів» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора №249/роз. від 29.04.2021 р. та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання.

Місце даної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця.

Дисципліна «Контролінг бізнес-процесів» спрямована на формування у здобувачів сучасного наукового світогляду і системи глибоких спеціальних знань, умінь і навичок щодо ефективного управління бізнес-процесами.

Метою викладання дисципліни є формування теоретичних знань і практичних навичок із концептуальних засад управління сучасним підприємством на основі найновіших напрямів інформаційно-економічного розвитку підприємства, а саме впровадження системи контролінгу на підприємстві для досягнення його оперативних та стратегічних цілей.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- оволодіння знаннями суттєвості стратегічного і оперативного контролінгу на підприємстві;
- одержання знань процесу бюджетування на підприємстві для обґрунтування майбутніх шляхів його розвитку;
- визначення орієнтації, цілі та головні завдання стратегічного і оперативного контролінгу;
- визначення витрат і центрів відповідальності відповідно до класифікаційних груп;
- розробка і аналіз гнучких бюджетів;
- організація бюджетного контролю і управління на підприємстві;
- виявлення критеріїв оцінки інвестиційних проектів у контролінг і їх застосовування;
- збирання та обробка первинної інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень;
- використання аналізу “витрати-обсяг-прибуток”;
- створення служби контролінгу на підприємстві, визначення її функцій;
- забезпечення структурних зв'язків підрозділів основного і допоміжного виробництва.

1.2. Які результати навчання дає можливість досягти навчальна дисципліна.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни, здобувач повинен набути таких результатів навчання (в сукупності з іншими освітніми компонентами):

Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (ПРН 4).

Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур (ПРН 12).

Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур (ПРН 13).

Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів (ПРН 17).

Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності (ПРН 18).

Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків (ПРН 20).

1.3. Які компетентності дає можливість здобути навчальна дисципліна.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей, а саме:

Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях (ЗК 2).

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 6).

Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур (ФК 2).

Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності (ФК 6).

Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур (ФК 7).

Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків (ФК 10).

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Контролінг бізнес-процесів» базується на знаннях таких дисциплін як «Бізнес-планування та бюджетування», «Соціальна відповідальність бізнесу», «Аналіз господарської діяльності підприємницьких структур», «Облік та оподаткування» та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Стратегії бізнесу», «Оцінка конкурентоспроможності підприємницьких структур», проходження виробничої практики «Підприємництво та бізнес-технології» та написання кваліфікаційної роботи.

2. Програма навчальної дисципліни.

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля, а саме:

– навчальний модуль №1 «Контролінг бізнес-процесів» засвоєння якого передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля. Модуль №1 «Контролінг бізнес-процесів».

Інтегровані вимоги модуля №1:

Знати:

- сутність та основні поняття контролінгу бізнес-процесами;
- основні концепції, поняття, методи і підходи, які використовуються в світовій практиці з контролінгу бізнес-процесами;
- задачі, принципи та зміст основних етапів здійснення управління бізнес-процесами;
- основні тенденції розвитку контролінгу бізнес-процесами;
- особливості використання технологій контролінгу бізнес-процесами підприємницьких структур;
- особливості інформаційного забезпечення контролінгу бізнес-процесами підприємства.

Вміти:

- використовувати методи контролінгу бізнес-процесами підприємств;
- формувати систему організаційного та інформації забезпечення контролінгу бізнес-процесами на підприємстві;
- аналізувати та узагальнювати її у відповідних документах виявляти загрози й можливості впливу внутрішніх та зовнішніх чинників, що впливають на ефективність контролінгу бізнес-процесами підприємств;
- кількісно оцінювати ефективність управління бізнес-процесами та визначати шляхи його поліпшення шляхом використання сучасних технологій контролінгу бізнес-процесами.

Тема 1.1. Поняття концептуальної основи контролінгу.

Загальний зміст поняття контролінгу. Вирішення управлінських завдань за умови застосування інструментального підходу до процесу управління діяльністю на основі контролінгу. Поняття та структура основних елементів концепції контролінгу. Причини виникнення поняття «контролінг». Особливості англо-американської концепції контролінгу. Континентальна або німецька концепція контролінгу.

Тема 1.2. Сучасна концепція контролінгу.

Інструментальна база контролінгу. Основні якості системи контролінгу. Внутрішнє середовище підприємства. Взаємодія підприємства з зовнішнім середовищем. Основні закономірності процесу управління.

Тема 1.3. Тактика і довгострокова стратегія розвитку у системі контролінгу.

Стратегічний план та принципи розробки стратегії діяльності підприємства. Тактика підприємства та бар'єри стратегічних планів і міри їх подолання. Поняття економічних технологій і характеристика основних етапів розвитку контролінгу. Ситуації прийняття рішень і поняття релевантності.

Тема 1.4. Організація контролінгу на підприємстві.

Основні етапи впровадження контролінгу на підприємстві. Моделі організаційних

структур управління та вплив організаційної структури підприємства на організацію контролінгу. Служба контролінгу на підприємстві: склад, структура. Фінансовий контролер: завдання, права, функції, обов'язки. Центри відповідальності та особливості їх формування на підприємстві.

Тема 1.5. Контролінг управління витратами в системі фінансового управління підприємством.

Сутність контролінгу управління витратами і його роль в ухваленні фінансових рішень. Мета та завдання управління витратами підприємства. Сутність вартісного аналізу та механізм його проведення. Сутність ABC-аналізу та механізм його проведення. Аналіз сильних та слабких місць на підприємстві, механізм його проведення. Система "директ-костинг", і систему "стандарт-костинг", характеристика сфери їх застосування. Калькулювання витрат підприємства в системі контролінгу.

Тема 1.6. Планування діяльності підприємства.

Види планів. Інформаційна база планування. Основні елементи системи планування. Процес планування. Стратегічне планування, поняття цільової картини. Принципи постановки мети. Мета за прибутком. Бюджетування. Центри відповідальності та оцінка їх діяльності. Соціально-економічні аспекти внутрішнього управління. Особливості складання внутрішньої звітності.

Тема 1.7. Бюджетування як інструмент контролінгу.

Порівняльна характеристика понять "план" та "бюджет". Сутність бюджетування та його основні функції. Бюджетування в системі контролінгу витрат. Основні види бюджетування. Етапи побудови системи бюджетування на підприємстві. Методи фінансового прогнозування. Система збалансованих показників та бенчмаркінг в оцінюванні ефективності управління витратами.

Тема 1.8. Базові моделі оперативного контролінгу.

Характеристика моделі «Обсяг – витрати – прибуток». Модель «Обсяг – витрати – прибуток» у багатоміністерному виробництві. Класифікація витрат підприємства виходячи з потреб ухвалення управлінських рішень. Структура операційних витрат і операційний леверидж. Ситуаційний аналіз. Облікові проблеми обґрунтування довгострокових управлінських рішень. Методи розподілу сукупних витрат на змінні та постійні.

Тема 1.9. Базові концепції обґрунтування і прийняття рішень у стратегічному контролінгу.

Збалансована система показників діяльності. Стратегічний підхід до аналізу поведінки витрат. Стратегічне позиціонування. Концепція ланцюга створення вартості.

Тема 1.10. Основоположні принципи обґрунтування управлінських рішень у інноваційному контролінгу.

Концепція витрат за життєвим циклом продукту. Цільове калькулювання собівартості та процес неперервного вдосконалення на основі управління витратами. Концепція встановлення зразків або бенчмаркінг. Концепція покращення бізнес процесів.

Тема 1.11. Економічний аналіз у контролінгу.

Економічний аналіз як база прийняття управлінських рішень. Предмет економічного аналізу. Показники і моделі оперативного аналізу в системі контролінгу. Вимоги до формування системи показників оперативного аналізу в

системі контролінгу. Аналіз відхилень — основний інструмент оцінки діяльності центрів відповідальності. Визначення причин і аналіз залежності кінцевих результатів діяльності підприємства від встановлених відхилень.

Тема 1.12. Фінансова діагностика в системі контролінгу.

Сутність фінансової діагностики підприємства. Роль фінансової діагностики в системі контролінгу на підприємстві. Вітчизняна практика фінансової діагностики. Характеристика традиційного підходу до фінансової діагностики діяльності підприємства. Етапи проведення діагностики фінансового стану підприємства. Методичні підходи до фінансової діагностики підприємства. Основні функції рейтингового оцінювання підприємств. Інтегральні методи фінансової діагностики підприємств. Методичні підходи до рейтингування підприємств. Оцінювання якості системи фінансової діагностики на підприємстві.

Тема 13. Оцінювання результативності фінансово-господарської діяльності в системі мотивації.

Сутність концепції біхевіористичних фінансів. Контролінг поведінки. Місце мотиваційних заходів в реалізації контролінгу поведінки. Причини виникнення інформаційної асиметрії. Система вимірювання результативності діяльності. Характеристика сучасної системи оцінки результативності діяльності підприємства. Модель. На якій ґрунтується традиційний підхід до оцінювання ефективності господарської діяльності підприємства. Традиційні показники (прибуток та рентабельність) оцінювання ефективності діяльності, їхні недоліки під час оцінювання результатів діяльності підприємства. Комплекс заходів, спрямованих на підвищення ефективності діяльності підприємства.

Тема 14. Управлінський контролінг інноваційного розвитку підприємств.

Світовий досвід аналізу та моніторингу інноваційного розвитку. Управлінський контролінг у процесі реалізації інноваційних проектів. Економіко-методичні аспекти аналізу використання інтелектуального капіталу. Формування ціннісно-орієнтованої системи ключових показників результативності енергоощадливості на підприємствах цементної промисловості.

Тема 1.15. Контролінг інвестиційних проектів.

Інвестиції. Інвестиційна діяльність. Стратегічні та тактичні інвестиційні проекти, цілі їх здійснення. Особливості контролінгу інвестиційних проектів. Основні завдання та вимоги до контролінгу інвестиційних проектів. Етапи створення системи контролінгу інвестицій. Критерії оцінки інвестиційних проектів у контролінгу: традиційні та з дисконтуванням грошових потоків. Аналіз критеріїв оцінки інвестиційних проектів в умовах невизначеності. Дисконтування з поправкою на ризик. Математичне очікування. Метод вибору найкращого стану.

2.3. Тематичний план

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	прак. заняття	СРС	Усього	Лекції	прак. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Контролінг бізнес-процесів»									
1.1	Поняття концептуальної основи контролінгу	6 семестр				6 семестр			
		6	2	-	4	6	-	-	6
1.2	Сучасна концепція контролінгу	8	2	2	4	8	2	-	6
1.3	Тактика і довгострокова стратегія розвитку у системі контролінгу	6	2	-	4	9	2	-	7
1.4	Організація контролінгу на підприємстві	6	2	-	4	7	-	-	7
1.5	Контролінг управління витратами в системі фінансового управління підприємством	8	2	2	4	7 семестр			
1.6	Планування діяльності підприємства	8	2	2	4	8	-	2	6
1.7	Бюджетування як інструмент контролінгу	6	2	-	4	6	-	-	6
1.8	Базові моделі оперативного контролінгу	8	2	2	4	8	2	-	6
1.9	Базові концепції обґрунтування і прийняття рішень у стратегічному контролінгу	6	2	-	4	6	-	-	6
1.10	Основоположні принципи обґрунтування управлінських рішень у інноваційному контролінгу	8	2	2	4	8	2	-	6
1.11	Економічний аналіз у контролінгу	10	2 2	2	4	8	-	-	8
1.12	Фінансова діагностика в системі контролінгу	10	2 2	2	4	8	-	-	8
1.13	Оцінювання результативності фінансово-господарської діяльності в системі мотивації	10	2 2	2	4	9	-	1	8
1.14	Управлінський контролінг інноваційного розвитку підприємств	8	2	2	4	7	-	-	7
1.15	Контролінг інвестиційних проектів	7	2	1	4	7	-	-	7
1.16	Модульна контрольна робота №1	5	2	-	3	-	-	-	-
1.17	Контрольна робота (ЗФН)	-	-	-	-	8	-	-	8
1.18	Підсумкова семестрова контрольна робота	-	-	-	-	7	-	1	6
Усього за навчальною дисципліною		120	38	19	63	120	8	4	108

2.4. Контрольна (домашня) робота (ЗФН).

Контрольна (домашня) робота сприяє поглибленому вивченню здобувачем теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використовувати знання для розв'язання відповідних практичних завдань.

Контрольна робота виконуються здобувачами самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку викладача. Терміни видачі, виконання і захисту контрольних робіт визначаються графіком, що розробляється випускаючою кафедрою на кожний семестр. Особливим видом контрольної роботи є виконання проєктів (методичних, бібліографічних, аналітичних).

Виконання контрольної (домашньої) роботи здійснюється на основі загальнотеоретичної літератури з даної дисципліни. Час, потрібний для виконання домашнього завдання, - до 8 годин самостійної роботи.

2.4. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доноситься до відома здобувачів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: методи проблемно-розвиваючого навчання, які ґрунтуються на використанні діалогічного, евристичного, дослідницького методів; інтерактивні методи навчання (метод групової роботи, дискусії), які сприяють розвитку творчої та пізнавальної діяльності; тестування; графічний.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Букреєва Д.С. Контролінг – механізм ефективного управління підприємством: моногр.; Держ. ВНЗ «Нац. гірн. ун-т». Дніпро: НГУ, 2017. 177 с.

3.2.2. Давидович І.Є. Контролінг. Навчальний посібник. К. Вид-во: ЦУЛ, 2019. 552 с

3.2.3. Дмитренко А.В. Теоретико-методологічні засади та прагматика організації фінансового контролінгу спільної діяльності у сфері бізнесу: моногр.; Чернігів. нац. технол. ун-т. Чернігів: ЧНТУ, 2019. 353 с.

3.2.4. Кизенко О.О. Стратегічний контролінг. Концепція і системна реалізація на підприємстві: моногр.; Держ. ВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». Київ: КНЕУ, 2019. 234 с.

3.2.5. Корбутяк А.Г., Єрміїчук Н.І. Фінансовий контролінг: навч. посіб; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці: Рута, 2017. 159 с.

3.2.6. Кулинич М. Бюджетування та контролінг в управлінні результативністю: моногр.; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. 111 с.

3.2.7. Партин Г.О., Загородній А.Г. Інформаційне забезпечення, контролінг та економічне оцінювання взаємовідносин підприємства з групами економічного впливу: моногр.; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2019. 87 с.

3.2.8. Піжук О.І., Бодров В.Г., Минчинська І.В. Контролінг в управлінні підприємством: навч. посіб.; Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь: Ун-т держ. фіск. служби України, 2019. 441 с.

3.2.9. Сабліна Н. В. Фінансовий контролінг [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Н. В. Сабліна, Т. Б. Кузенко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 161 с.

3.2.10. Таран-Лала О., Гунченко М., Маркіна І. Контролінг для менеджерів. Навчальний посібник. Центр навчальної літератури, 2019. 304 с.

Допоміжна література

3.2.11. Заячківська О.В. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Фінансовий контролінг» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної і заочної форм навчання. Рівне : НУВГП, 2022. 53 с.

3.2.12. Методичні рекомендації до виконання практичних та самостійних занять з дисципліни «Фінансовий контролінг у сфері бізнесу» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальностей 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»/ Укл. І.Є.Андрющенко, С.С. Гараба. Запоріжжя: НУЗП, 2019. 45с.

3.2.13. Павликівська О.І. Управління соціально відповідальною діяльністю підприємств на основі концепції обліку та контролінгу (теорія, методологія, практика): моногр.; Терноп. нац. техн. ун-т ім. Івана Пулюя, Акад. соц. упр. Тернопіль: Паляниця В.А. [вид.], 2018. 404 с.

3.2.14. Шишпанова Н.О. Опорний конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної форми навчання. Миколаївський національний аграрний університет, 2017. 86 с.

3.2.15. Z. Poberezhna Comprehensive approach to the efficiency assessment of the business model of the aviation enterprise based on business process innovation Eastern-European Journal of Enterprise Technologies. 2021.- Vol.5(13).-p.47-57. DOI: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2021.243118>

3.2.3. Інформаційні ресурси

3.3.1. www.kmu.gov.ua – Кабінет міністрів України;

3.3.2. www.rada.gov.ua – Верховна Рада України;

3.3.3. www.ukrstat.gov.ua – Державний комітет України зі статистики.

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ ЗДОБУВАЧАМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної здобувачем навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1

Таблиця 4.1

	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Вид навчальної роботи	Модуль №1	
Виконання завдань на практичних заняттях: кейси, бізнес-ситуації, робота в малих групах, рішення тестових вправ	6 семестр	6,7 семестр
	10б×8 = 80	20б×2=40
Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	30
Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 здобувач має набрати не менше	48 балів	-
Підсумкова семестрова контрольна робота	-	30
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	-
Усього за модулем	100	100
Усього за дисципліною	100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 3).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих здобувачем за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка **диференційованого заліку**, перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 5).

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки здобувача, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.